

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ

Комисија за остваривање равноправности полова у БиХ

Број: 01/8-50-1-15-12/05

Сарајево, 16.03.2005.године.

З А П И С Н И К

12. сједнице Комисије за остваривање равноправности полова у БиХ, одржане 8.3.2005. године, с почетком у 10,00 часова.

Сједници Комисије присуствовали су:

- Јозо Крижановић, председавајући Комисије,
- Љиљана Милићевић, први замјеник председавајућег Комисије,
- Мубера Ушановић, члан Комисије,
- др. Јелина Ђурковић, члан Комисије,
- Иво Лозанчић, члан Комисије.

Одсуствовали су: Нацида Млаћо, други замјеник председавајућег Комисије проф. др Азра Хаџиахметовић, Абдулах Накаш и проф. др Нијаз Дураковић, чланови Комисије.

Од гостију, сједници су присуствовали: Амра Жужић – Радио 202 и Драган Ловреновић – ФТВ.

За сједницу је усвојен слиједећи:

Дневни ред:

1. Усвајање записника 11 сједнице Комисије,
2. Поступање по закључку Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине о сумирању приједлога нових закључака о Извјештају о посјетама казнено- поправним заводима у БиХ,
3. Разматрања Пословника Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, разматрамо као ненадлежна комисија.
4. Текућа питања

Ад. – 1. Усвајање записника 11 сједнице Комисије

Након поздравних ријечи и отварања сједнице Комисије, председавајући Комисије Јозо Крижановић указао је на чињенцу да је сједница Комисије безуспјешно заказивана 15.02.2005. године и 17.02.2005. године те апелирао на бољи одзив чланова Комисије. Затим, предложио је расправу и усвајање записника с 11. сједнице Комисије.

Није било дискусије о овој тачци дневног реда.

Како није било дискусије о овој тачци дневног реда, председавајући Комисије предложио је усвајање записника, па је Комисија једногласно усвојила записник 10. сједнице Комисије.

Ад – 2. Поступање по закључку Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине о сумирању приједлога нових закључака о Извјештају о посјетама казнено- поправним заводима у БиХ,

У уводу за ову тачку дневног реда предсједавајући Комисије је информисао присутне о активности Комисије у посјетама Казнено-поправним заводима у БиХ у којим казну затвора издржавају жене. Он је подсетио да је Комисија донијела Извјештај и упутила га Представничком дому Парламентарне скупштине БиХ. Истакао је да је на 51. сједници Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, одржаној 3. фебруара 2005. године вођена расправа о Извјештају, у којој су посланици Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине г-ђа Душанка Мајкић и г-ђа Мубера Ушановић предложиле одређене допуне закључака. Сумирајући расправу о овој проблематици, Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине је усвојио слиједећи закључак:

«Задужује се Комисија за остваривање равноправности полова да одржи још једну сједницу, да сумира приједлоге нових закључака предложених у расправи и да Дому евентуално предложи допуну Извјештаја.»

Поступајући по овом закључку Представничког дома, предсједавајући Комисије је предложио да се проведе расправа и сумирају евентуално нови приједлози закључака, а након тога да се предложи Представничком дому нови закључци и усвајање Извјештаја

Г-ђа Мубера Ушановић је презентирала свој захтјев усмјерен на тачку 2. ранијих закључака. У том смислу, она је апелирала на Министарство правде Босне и Херцеговине да у сурадњи с ентитетским, првенствено с Министарством правде Федерације БиХ и Министарством правде Босанско-подрињског кантона Горажде, покуша изнаћи средства за завршетак објекта КЗП Фоча-Устиколина, у циљу осигурања бољих услова за жене које издржавају казну затвора.

Г-ђа Љиљана Милићевић је у име г-ђе Душанке Мајкић, подносиоца нових закључака, која је уредно позвана али није приступила пред Комисију., дала одређене упуте за допуну Извјештаја. Она сматра да треба и у преамбули закључака исказати одређене допуне, затим указати на потребу прецизнијих статистичких истраживања, едукацијом кадрова који раде у КПЗ, те бољом функцијом ресоцијализације лица које су издржале казну затвора.

Након дискусије о овој тачци дневног реда, на приједлог предсједавајућег Комисије, Комисија је донијела слиједеће измјене текста Извјештаја:

Због потребе уједначавања стандарда издржавања казни у установама на простору Босне и Херцеговине с европским стандардима, неопходно је на нивоу Босне и Херцеговине донијети одређене заједничке прописе којим би се извршила корјенита реформа система издржавања казни. Босна и Херцеговина и њени ентитети треба да донесу довољан број прописа којим ће обезбједити квалитетне измјене постојећег законодавства, усклађене с Законом о равноправности полова, те да створе задовољавајући број установа за издржавање казне по квалитету, али и по броју и капацитету ради хуманијег издржавања казни. У том смислу, Комисија предлаже Представничком дому Парламентарне скупштине БиХ да прихвати извјештај са сљедећим

ЗАКЉУЧЦИМА

1. Пенолошку политику ентитета и БиХ треба изграђивати у правцу модерних европских рјешења усвојених од демократских држава. У том смислу, први корак би био да се образују функционалне институције које би предвиђале, прикупљале, евидентирале, обрадиле и публиковале статистичке податке разврстане по полу и то: по броју осуђених лица, квалификацији кривичних дјела по полу, дужини казне на коју је осуђен/а, старост осуђеног/е и сл. Замјена колективног издржавања казни с ћелијским системом био би крупан корак у том правцу.
2. Апелује се на изналажење могућности оснивања самосталних специјализованих установа за издржавање казне затвора за жене. У том смислу, апелује се на Министарство правде Босне и Херцеговине да у сарадњи с ентитетским, првенствено с Министарством правде Федерације БиХ и Министарством правде Босанско-подрињског кантона Горажде, покуша изнаћи средства за завршетак објекта КЗП Фоча-Устиколина, у циљу обезбјеђења бољих услова за жене које издржавају казну затвора.
3. Потребно је КПЗ снабдјети задовољавајуће и по нормативима с довољним бројем неопходне опреме и инвентара (видеонадзор и сл.).
4. Полну структуру запослених у КПЗ треба ускладити према Закону о равноправности полова. Запослене раднике (службенике, медицинско и друго стручно особље) треба едуцирати по програмима који садрже едукацију о гендеру; међународним актима и конвенцијама из области равноправности полова; те Закону о равноправности полова.
5. У установама у којима се налазе затворена лица - жене недостаје простора, а норма од 10 м³ или 4 м² по лицу, утврђена међународним правом, не поштује се. Немогућност испуњења овог услова озбиљно угрожава нормално издржавање казни жена.
6. С циљем осигурања довољно финансијских средстава неопходних за рад установа за издржавање казни потребно је да буџети Босне и Херцеговине, као и њених ентитета издвоје знатно више средстава за 2005. И Босна и Херцеговина у свом буџету треба издвојити одређена средства имајући у виду околност да је конституисан Суд БиХ и његово тужилаштво и да су они већ створили одређене обавезе које се не измирују, а очекује се њихова обимна активност у 2005. години.
7. Управа КПЗ треба квалитетније вршити класификацију осуђених лица код одређења њиховог заједничког простора, руководећи се критеријима школске спреме, врсте дјела за које су осуђене, приближне животне доби, менталне способности и здравља и сл.
8. У оба КПЗ неопходно је побољшати основне услове у којима бораве затворене жене. Треба побољшати хигијенске услове омогућујући затвореницима довољан број дека, чаршафа и друге постелине.
9. Свим затвореницима треба омогућити остварење права на едукацију, основну али и перманентну, а према међународнопризнатим стандардима.
10. Надлежна министарства као и КПЗ морају истрајати на обавези да сваки КПЗ запосли у стални радни однос онолико љекара и медицинског особља колико налажу међународна и унутрашња правила, јер је присутан проблем у овим установама да нема довољно зубара, љекара и другог

медицинског особља, што се негативно одражава на ниво здравствене заштите осуђених жена.

11. Надлежна министарства, преко комисија и других инструмената, могу чешће користити институцију помиловања, водећи рачуна о категоријама осуђених жена и сугестијама које им доставља управа КПЗ.
12. Обиласци и контроле установа у којима бораве осуђене жене треба да буду чешћи. Зато се апелује на Међународни комитет Црвеног крста, Црвени криж/крст Босне и Херцеговине и црвене крстове ентитета да бар два пута годишње обилазе ове установе ради стварања повољнијих услова боравка жена у њима.
13. Центри за социјални рад, заводи за запошљавање и друге специјализоване установе треба интензивније и пажљивије да прихвате и омогуће несметану интеграцију у друштво осуђених жена које су издржале казну, јер, у противном, без контроле и помоћи, оне су на слободи препуштене биједи и безнађу те су склоне поновном извршењу кривичних дјела. Надлежна ентитетска министарства из области социјалне заштите и запошљавања, требају у најкраћем року донијети програме за ресоцијализацију лица које издржавају казну затвора у циљу лакшег запошљавања лица која су издржала казну затвора.
14. Предлажемо Представничком дому Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине да наведене закључке упуту свим државним институцијама на које се оне односе, те да од њих тражи редовито извјештавање о стању издржавања казни и ресоцијализацији жена у КПЗ у Босни и Херцеговини.

Ад. – 3. **Разматрања Пословника Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, разматрамо као ненадлежна комисија.**

У расправи за ову тачку дневног реда, предсједавајући Комисије је указао на чињеницу да се у комисијској фази разматрања налази Приједлог Пословника Представничког дома ПС БиХ. Приједлогом пословника предвиђено је да се Комисија за остваривање равноправности полова измјести из Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине у заједничке комисије за оба дома. Она би била само дио једне велике комисије која би у надлежности имала области: људских права, имиграције, азила, етике, младих и сл. као и питања равноправности полова. Предложио је дискусију о овом питању, као и другим питањима из Пословника која би могла бити интересантна за зад наше Комисије.

Љиљана Милићевић је истакла да је постојање Комисије за оставривање равноправности полова једна од најафирмативнијих околности које су дјеловале у Представничком дому. Истакла је потребу да Комисија и даље буде самостална, да се не утопи у друге активности које интересују Представнички дом. У том смислу, она је уложила амандмане Уставно-правној комисији на Пословник, па предлаже да их и Комисија прихвати.

Мубера Ушановић је подржала актиност Љиљане Милићевић, те истакла да је и Комисија за људска права, имиграцију, избјеглице и азил Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ такође сачинила амандмане које треба подржати.

На иницијативу предсједавајућег Комисије, **секретар Комисије** је посебно нагласао постојење амандмана Комисије за људска права, имиграцију, избјеглице и азил ПД ПС упућених Уставно-правној комисији те посебног истицања права младих и права дјецe у називу заједничке комисије Парламентарне скупштине БиХ.

Предсједавајући Комисије г. Јозо Крижановић је сумирао резултате расправе, заложио се да питања младих и питања права дјетета треба у називу комисије истакнути и предложио закључак, којег је Комисија једногласно прихватила:

Комисија подржава амандмане посланика г-ђе Љиљане Милићевић, уложене 11.2.2005. године на чл. 39., 44., 51., и 57. сматрајући неопходним да се и даље област равноправности полова посебно третира. Било би лоше рјешење ову област разматрати у комисији која би била задужена за питања људских права, имиграције, азила, етике, као и младих и права дјетета.

Комисија подржава и амандмане Комисије за људска права, имиграцију, избјеглице и азил Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине уложене 16.2.2005. године, а којима се траже промјене чл. 39., 44., 51., и 57. Приједлога Пословника Представничког дома ПС БиХ Комисија сматра да досадашњи концепт самосталне Комисије за остваривање равноправности полова Представничког дома ПС БиХ треба остати и даље, јер је до сада показао добре резултате. Како права дјеце и младих до сада нису била истакнута у називу било које комисије ПС БиХ, сматрамо да би то требало урадити у заједничкој комисији, као што је амандманима и предложено.

Ад – 4. Текућа питања

Поводом ове тачке дневног реда предсједавајући Комисије је подсјетио присутне да у 12,00 часова почиње 13. сједница Комисије. То је свечана сједница којој се жели указати на афирмацију жене кроз историју и на потребу даљњег јачања равноправности полова у Босни и Херцеговини и свијету. Свечаност ће кратко трајати. Уједно је истакао велики проблем који мучи нашу Комисију. Слаб одзив чланова Комисије успорава њен рад. На примјер, рад ове сједнице остварен је тек у трећем покушају, јер само због недостатка кворума, она није могла радити легално и пуним капацитетом.

Након дискусија о слабој посјећености сједница Комисије, једногласно донесен је закључак да се упуту писмо Клубовима пиосланика који партиципирају у Парламентарној скупштини с подацима о посјећености њихових чланова и приједлогом да се неактивни чланови замијене другим који ће активно учествовати у раду Комисије.

Завршавајући ову тачку дневног реда, Комисија је завршила своју 12. сједницу.

Сједница је завршена у 11,00 часова.

Саставни дио Записника је транскрипт 12. сједнице Комисије.

СЕКРЕТАР КОМИСИЈЕ

др. Зијад Хасић

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ КОМИСИЈЕ

Јозо Крижановић с.р.